СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXXII. — Число 106. — Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 7. мая, 1924.

VOL. XXXII. — No. 106. — Jersey City, N. J., Wednesday, May 7, 1924. — THREE CENTS

Сенат ухвалює податковий проєкт демократів

ВАШІНГТОН, 5. мая. — Сенат приняв нині 43 голосами проти 40 уступ про податкову надвижку, предложений демократичними сенаторами. Для ухвалення злучилися зі собою демократи та поступові републиканці.

Сей уступ заводить збільшені податки від високих приходів, а зате зменчує їх від низчих.

Републиканці, огірчені невдачою, збираються довести до відкликання сього уступу.

БОРОТЬБА ЗА СЛІДСТВА ПРОТИ СЕНАТОРІВ.

ВАШІНГТОН, 5. мая. — Джордж Локвуд, секретар національного комітету републиканської партії, видав заяву, в котрій закидає прихильникам сенаторів Волша та Ґвілера, що були головними руководителями слідств проти міністрів Гардинга та в справі нафтових аренд, стараються залякати всіх свідків, які моглиб зізнавати проти них.

ЧИ АМЕРИКАНСЬКА ФЛЬОТА ЗА СЛАБА?

ВАШІНГТОН, 5. мая. — Сенат ухвалив нині розвести слідство над силою американської фльоти.

В сенаті саме піднесено, що американська фльота не має навіть тої сили, яка її прислугує на основі згоди про розоруження, заключеної на так званій вашінгтонській конференції.

НОВІ ЗАКИДИ ПРОТИ БУВШОГО МІНІСТРА СУДІВНИЦТВА.

ВАШІНГТОН, 5. мая. — Перед комітетом сенату, що розслідже закиди проти бувшого міністра судівництва Доґерті, ставав нині один свідок, який закидав, що Доґерті помагав декотрим зелізницям обходити закони проти трастів (великих підприємств).

БОРОТЬБА ЗА МАСЕЛ ШОВЛС.

ВАШІНГТОН, 5. мая. — Перед сенатовим комітетом для справи винайму федеральних бадинків і фабрик на острові Масел Шовлс починає розгорюватися завзята боротьба за право винайму. З одного боку автомобілевий фабрикант Форд старається дістати сі фабрики, щоби там виробляти навози та електрику, а з другого боку якесь карбідове підприємство хоче дати за се 120 мілионів долярів, щоби там виробляти навози при помочи якогось нового, патентованого способу.

ДР. РОРБАХ ЗБИРАЄТЬСЯ ДАТИ ВІДЧИТ ПРО ЕВРОПЕЙСЬКУ СИТУАЦІЮ А УКРАЇНУ.

Др. Павло Рорбах, голова Німецько-Українського Товариства в Берліні, відомий публіцист, автор богато статий про Україну та Українців, котрий обїздить тепер Злучені Держави, збираючи допомогу для потребуючої німецької молодежи, збирається дати в короткі відчит для Українців про положення в Европі та відношення його до української справи. Др. Рорбах хоче дати сей відчит ще сього тижня, зараз по поворот із своїх відчитів до кількох американських університетів.

ПРОЦЕС ЗА ПАТЕНТОВАНІ ЛІКИ.

ВАШІНГТОН, 5. мая. — Перед апеляційним судом Колумбійського Дистрикту відбулася цікава розправа за патентовані ліки. Департамент рільництва, котрий виконує закон про сі лікарства, виступив перед судом зі заявою, що він має право заборонити фабрикантам патентованих ліків уживати назви та розголосу ліку, коли ся назва або реклама переборщує лічничі прикмети ліку.

Фабрикант ліків, що позивав міністерство рільництва, заперечував, що міністерство має таке право. Суд остаточно рішив в користь міністерства рільництва.

СЕНАТОР ЛА ФОЛЕТ ВИЗДОРОВЛЮЄ.

ВАШІНГТОН, 5. мая. — Сенатор Ла Фолет, провідник так званого поступового бльоку в сенаті, уже виздоровів зі запалення легень та виїхав з Вашінгтону для остаточного виздоровлення.

КАЖУТЬ, ЩО НАЙШЛИ ЛІК НА ІНФЛЮЕНЦУ.

БОЛТИМОР, Меріленд, 5. мая. — Лікарський відділ американської армії заявляє, що військовим лікарям удалося найти лік на інфлюенцу. Новий лік уже випробовано на конях та мулах, а лікарі сподіются, що він дасться примінити так само доспішно до людий. Є ним якийсь виріб з газу хльорини.

ПОГОДИЛИСЯ В ГОНДУРАСІ.

САН САЛЬВАДОР, Гондурас, 5. мая. — Всі три партії середно-американської републики Гондурас, що боролися проти себе в кровавій революції, погодилися зі собою та підписали нині в присутности американського амбасадора договір, на основі котрого всі згодилися відбути спокійно вибори та не повставати проти їх висліду.

ФИЛИПИНСЬКІ ДОМАГАННЯ ДО КОНГРЕСУ.

ВАШІНГТОН, 5. мая. — Мануель Кесон, провідник руху за повною самостійністю Филипинських Островів, виступив перед комітетом палати послів для справ американських островів та представив комітетови домагання Филипинців до Злучених Держав.

Він спротивився законопроектови конгресмена Ферчайлда, після котрого Филипини малиби остатися через 25 літ під американською владою, а опісля малоб відбутися всенародне голосовання про державну приналежність острова. Кесон зажадав, щоби конгрес заразже сказав дату, коли Филипини стануть самостійною державою.

ПОШУКУВАННЯ ЗА ЛЕТУНОМ НЕ ДАЮТЬ ВИСЛІДУ.

КОРДОВА, Аляска, 5. мая.— Всякі пошукування за пропавшим американським летуном майором Мартином, що командував виправою воздухом довкола світа, не дали досі ніяких вислідів. Лишень в одному місці вдалося довідатися від тубильців, що вони бачили літак, летучий на північ. З того пошукувачі догадуються, що Мартин осів десь над Морем Беринга.

НОВА СЕКТА ПРОПОВІДУЄ КІНЕЦЬ СВІТА.

В місцевости Немчіце (біля Праги) появилась нова релігійна секта, яка проповідує й вичікує кінця світа на день св. Івана Хрестителя дня 24. червня 1924 р. Ця секта має 400 членів, а з кождим днем збільшується. Сектанти нічим иншим не занимаються, лише пояснюванням св. Письма. і ждуть кінця світа. Ба декотрі вже навіть відреклися свого майна й задержали для себе лише стільки треба на життя до 24. червня. Секту основував молодий годинникар Карель Студент, котрий вважає себе „Духом святим у третій особі". Проводирі секти внесли просьбу до властей на основання нової церкви, що звалася би „Церквою Христовою, державою непризнаною". Прихильники церкви сходяться що неділі на службу божу. Тут ім „Святий дух" пояснює слово боже. Та ось вкінці цього „Святого духа" оглянули психіятри й сконстатували, що він нешкідний божевільний. Всетаки прихильники його не попадають у розпуку, а стараються виклопотати авдієнцію у вищих державників у Празі.

ТУРЕЦЬКИЙ ПИСЬМЕННИК КАНДИДУЄ НА НАГОРОДУ НОБЛЯ.

В турецькій пресі почалась жива кампанія, щоби вможливити визначному турецькому письменникови Абдул Гак Гамідови старатися за нагороду Нобля. „Гамід є — каже цареградська газета „Ікдам" для Турків тим, чим для Польщі був Шопен і Міцкевіч, „котрі врятували Польщу від упадку" Газета признає, що великою перешкодою для чужинців, щоби пізнали Гамідову поезію є це, що його твори не є ще перекладені на ніяку чужу мову. Турки сподіються, що шведський посол і його секретар (великі приятелі Туреччини) пороблять заходи у шведській академії, котра розділює нагороди Нобля. Гамід з фаху є теж дипльоматом, був свого часу секретарем турецького посольства у Льондоні. Він великий поклонник французького драматурга Корнеля і Шекспіра. Вплив їх видно і в його творах. Гамідови тепер 73 роки, а від турецьких властий дістає емеретуру.

85-ЛІТНІЙ СТАРЕЦЬ РЯТУЄ ЖІНКУ З ВОДИ.

Не зважаючи на свій старий вік врятував 85-літній старець Люї Декоан, життя одній жінці, котра хотіла втопитися. Декоан скочив у ріку Секвану і врятував жінку. За це в присутности високих міських урядовців відзначено старця великою золотою медалею Національної федерації за врятування життя. Небаром відзначуть його ще більшими відзнаками. Підчас облоги Парижа 1870 року Декоан богато разів занурювався у Секвану, щоби направляти Кабель, котрий лучив твердиню Монт Валерієн із Руеном

УКРАЇНСЬКИЙ СОЦІАЛІСТИЧНИЙ ІНСТИТУТ.

Акад. М. Грушевський подав до Народнього Комісаріяту Освіти проект організації Українського Соціольоґічного Інституту на Україні. Головне правління професіональної освіти доручило науковому мітетови погодити се питання з Інститутом Марксизму.

ЯПОНСЬКА ПРЕСА.

Є імпортацією европейської. Справжні газети, які появились там щойно перед пядесяти роками, животіли в перших роках у прикрих фінансових невзгодинах. Одна газета мала цілі два роки лише двох абонентів, — читаємо в „Джорнале ді Сардени". Щойно підчас японсько-китайської війни нарід научився читати часописи з зацікавленням і пристрастю. Сьогодня преса в Японії вельми поширена й служить народові в боротьбі проти „еляна", цебто проти реакції й коруммпованих парляментарних членів, то справжня передня сторожа еволюції. Сьогодні Японці, головнож мешканці Токія, на стоячки у переповнених трамваях, так сказати проковтують газети. Журналісти гуртуються у сильних стоваришеннях. Мають у руках власть, яка спричинила й більше заворушень. До їх побіди треба причислити й упадок кабінета Катзура, для якого був прихильний і цісар і парлямент. Сьогодня в Японії є около 850 газет і 1850 ревю. Найзначніший з усіх денників у Токіо „Джіджі Шіямпо", виходить у 80 тисяч примірників. Дуже поважні є два денники, котрі виходять рівночасно в Токіо й Осака (головному промисловому осередкові) є: „Асагі" й „Ніші-Ніші".

Вислід виборів до німецького федерального парляменту.

БЕРЛІН, 5. мая. — Вибори до федерального німецького парляменту виявили, що правительственна більшість може бути вельми незначна. Як тепер обчисляють, вона буде імовірно виносити 229 послів, а опозиція решту, себто 219 послів.

Вступні обчислення показують, що вибрано: соціялістів 99, комуністів 59, демократів 25, центровців 61, баварських народовців 15, німецьких народовців 44, німецьких націоналістів 93, крайніх націоналістів 28, Гановерців 5, інших 19. Разом усіх 448.

Між вибраними є: премієр др. Вільгельм Маркс, бувший адмірал фон Тірпіц, бувший амбасадор у Вашінгтоні фон Бернсторф, ґенерал Людендорф, внук „зелізного канцлера" фон Бісмарк і інші знатнійші націоналісти.

АНГЛІЙСЬКІ СУМНІВИ ПРО НІМЕЦЬКІ ВИБОРИ.

ЛОНДОН, 5. мая. — Тутешня преса пише, що прихильники пляну Доса осягнули побіду при виборах в Німеччині, але вона вказує на розбитте сил, ізза чого заходи для приняття сього пляну можуть розбитись.

ФРАНЦУЗИ НЕ ВДОВОЛЕНІ НІМЕЦЬКИМИ ВИБОРАМИ.

ПАРИЖ, 5. мая. — Французи трохи успокоїлись по німецьких виборах, коли побачили, що націоналісти не осягнули переваги, але вони невдоволені ізза того, що, як кажуть, німецьке правительство не мати-ме в парляменті двох третин голосів для найважніших постанов.

АЛІЯНТИ БУДУТЬ РАДИТИ НА ДРУГИЙ МІСЯЦЬ.

ЛОНДОН, 5. мая. — В червні відбудеться спільна нарада всіх аліянтських премієрів у справі введення в життє пляну комісії Доса.

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ РАХУНОК.

ЛОНДОН, 5. мая. — Большевицька делеґація обчислила, що Велика Британія винна большевикам 4 міліярди фунтів стерлінгів „воєнного відшкодовання", або 4 рази більше ніж Росія винна Великій Британії.

КОНТРОЛЯ НАД АЛЬКОГОЛЕМ НА МОРІ.

ЛОНДОН, 5. мая. — Король Юрій підписав нині договір із Злученими Державами про контролю над транспортами алькоголю в обсягу 12 миль американських вод.

РОСІЙСЬКИЙ АМБАСАДОР ПОКИДАЄ БЕРЛІН.

БЕРЛІН, 5. мая. — Німецька влада знову перевела трус в тутешній торговельній делеґації російського большевицького посольства. Вона глядала за утікшим вязнем.

З причини того трусу тутешній большевицький посол Крестінський покинув Берлін.

ЗЕМЕЛЬНА РЕФОРМА В ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНІ.

ПРАГА, 4. мая. — Чехо-Словаччина приступила тепер серіозно до розділу між селянство великих посілостий.

Землі зачато забирати торік і до кінця року розділено загалом біля 465,000 акрів.

Сього року земельний уряд має розділити понад 500,000 акрів управної землі. Сю землю забрано 300 дідичам.

Чесько-словацьке правительство заплатить 61,700,000 чеських корон відшкодовання дідичам.

Кромі того правительство мусить подбати про заосмотрення 20,000 осіб, що жили з праці при сих посілостях. Земельні робітники дістануть земельні наділи, а офісові робітники інші заняття.

НАЙДЕННЄ 10 ЗАПОВІДИЙ НА КАМЕНЯХ?

ВІДЕНЬ, 5. мая. — Професор університету з Мінстер, Губерт Ґрім, відчитав староєгипетські написі на каменях, які, як кажуть, є останками 10 заповідий, які вписав жидівський пророк Мойсей.

ҐРІША — ЧЕРВОНИЙ ЦАР.

БЕРЛІН, 15. квітня. — З Москви повідомляють:

Дня 31. березня с. р. в Москві переведено труси в помешканнях усіх розщпоників газет за помфлетом „Ґриша — красний император". Той памфлет висміває Зіновева. Цікаво, що памфлет надруковано нелегально в одній з державних друкарень і що його розсилали, яко безплатний додаток уім передплатникам московських „Известий" і „Правди", в числах отих газет. Проти такого підривання авторитету стовпів совєцької влади з боку самих же офіціяльних большевицьких чинників, виступив „совнарком", на якого телеграфічне розпорядження по всій провінції уладжено лови за числами „Известий" і „Правди" з непримінним памфлетом.

НЕДУГА УКРАЇНСЬКОГО ПОСЛА У ВАРШАВІ.

ЛЬВІВ, 16. квітня. — Український посол до польського сойму Тимощук занедужав серед дявних обявів. Підчас вечером спати здоровий, але весь слідуючий день не виходив з кімнати і сим звернув увагу прислуги варшавської гостинниці „Преторія", де мешкав підчас соймових сесій. Коли на стукання не було відповіди, прислуга виломила двері і найшла посла Тимощука в ліжку, безпритомним. Завізвано лікаря, який не міг розпізнати недуги і порадив негайно перевезти посла до шпиталю. Три варшавські шпиталі відмовились приняти хорого, буцімто з огляду на переповнення, а четвертий шпиталь (св. Духа) зажадав спершу гарантії, що йому заплатять. Завізване для перевезення недужого посла до шпиталю „швидке" поготівле казало годину ждати себе, а приїхавши вкінці зажадало заплачення згори 30 мілионів мп., відмовляючи в противному випадку помочі.

Отакі відносини в Польщі. Безперечно, що ніде більше у світі нема таких поганих умов.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодинoке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

В Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ДР. РОРБАХ ПРО БУДУЧЧИНУ УКРАЇНИ.

В Німеччині появився кілька тижнів тому назад один зошит найбільше почитного правого місячника „Зіддойтше Монатсгефте", цілий посвячений українській справі. Зошит був зібраний та виданий стараннем Німецько-Українського Товариства, і старається він освітлити з усіх сторін питанне, на стільки сходяться зі собою інтереси й будучність Україні й Німеччини.

Цілому зошитови надає тон стаття д-ра Павла Рорбаха, відомого німецького публіциста, знаного зі статтий про Україну ще в ті часи, коли в Німеччині думали лишень про одну й неділиму Росію. В своїй статті, що має наголовок: „Україна як европейська проблема", др. Рорбах пише ось що:

„Хто знає Україну і українство той ні на хвилю не попаде в блуд та не буде думати, що в будуччині на сході Европи буде можна склеїти назад одну неділиму великанську державу, як се воно було в 19. столїттю. Тепер уже існує українська національна свідомість, що стремить до власного державного життя, і вона колись буде мати сили досить, щоби перепертн свою волю. Українці нині переходять ту саму судьбу, — лишень у далеко більших розмірах, — яку за послідного пів століття переходили другі народи, як Болгари, Серби, Чехи. Сто літ тому назад про Чехів та Сербів не знали взагалі нічого. Питанне, чи сі славянські народи колись відродяться політично та чи почнуть знова грати політичну ролю, се питанне богато людий рішало відмовно, і до заперечення додавали отсе пояснення: сі всі народи не мають культури, се лишень хлопські маси, там нема освічених, національно-свідомих верстов. А прецінь Чехи, Серби й Болгари сотворили все те. І Українці завзялися теж се сотворити. Нове українсько-національне образованнє та українська державна думка пробиваються тепер що раз сильнійше з глибини українського народа в гору...

„Україна має широкі простори чорнозему, а кромі сього найважнійші поклади зеліза й вугла старої Росії. Вона має лагідне підсоння, незамерзаючі порти та добре положення для торговлі зі середною, полуденною та західною Европою... Що правда військова сила большевицького уряду примусила Україну належати яко частина російської советської федеративної републики (на стільки вона не належить до зненавидженої Польщі). Однак і ту міру автономії, яку там Українці мають, вони потрафили за два послідні роки зужити, щоби українізувати уряд, суд та школу так, що не лишень на селах але й в таких містах, як у Києві та Полтаві вже тепер мало чується московської мови.

„Сорок міліонів Українців під большевицьким та польським панованнем чуються яко одна національна одиниця. Ані Польща ані Московщина яко державні твори не зможуть передержати в теперішнім своїм стані. В інтересі сходу Европи та в інтересі Німеччини лежить, щоби схід Европи не становив одної закутої маси народа, але систему вільних або менчих самостійних держав, котрих національні цілі та течії моглиб взаїмно проти себе важити... Є ще розумні люди в Европі, і є такі й поза Німеччиною, які знають, що колись станеться з України. До таких людий належить чесько-словацький міністер заграничних справ др. Бенеш, котрий оснував для українських іміґрантів університет у Празі та підпомагає його державними фондами. Бенеш знає, в який спосіб укладати капітал у сю недалеку вже будучність."

ЩО ТЕПЕР?

Кілька днів тому назад случилася в місті Гвілінґу, в стейті Вест Верджінії, страшна копалняна катастрофа. Глибоко під землею вибух копалняний ґаз, вбиваючи на місце багато робітників та завалюючи другим дорогу до ратунку. Сто десять майнерів було в той час при роботі в копалні, і з них ледво чи хто вийде з життєм.

Заряд копалні подав був до часописий спис робітників, які того дня пішли до копалні. Переглядаючи сей спис, можна прийти до переконання ,що межи робітниками були Литовці, Греки, Поляки, Італіянці, а вже найбільше Українців. Такі імена, як Копач, Лисак, Колодійчук, Білий, Шалика, Шлях, Петрик, Кересенський, Руновський, Панас, Скудній, і тим подібні становлять чи не більшість спису. На 110 робітників таких імей що найменче 40. А стілько є в спису українських імен, перекручених американськими босами та форманами, непривичними до українських слів?

[illegible] спис порівнати зі списом членів українських запомогових орґанізацій з тої околиці. Стільки найдеться се[illegible]х людий, які свідомі були своєї небезпеки, які знали про тяжку долю, яка жде їх родини на случай такого нещастя і які вспіли на се приготовитися через приступленне до певної запомогової орґанізації? Нема нігде правди діти, що мало є таких. Колиб зрівнати наших земляків з Литовцями, Поляками, Італіянцями, то порівнанне певно не вийде на користь нашого народа.

Велике нещасте, яке навістило робітничу громаду в Гвілінґу, пішле певно богато українських дітий та жінок бездомними сиротами й вдовами шукати ласки серед чужих людий. Стільки з них пропаде марно, стільки скінчить передчасною смертю, а стілки опиниться в приютах для бідних, а стільки в домах божевільних, а стільки через злидні зайде в тюрми? [illegible] е [illegible]?

[illegible]сь[illegible]ий Союз памятає тепер за родини тих, [illegible]рі за свого життя памятали за орґанізацію.

УКРАЇНСЬКИЙ БЕРЕЗЕНЬ.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Писати про березень у квітні, а читати про це у травні, ніби то і не випадає. Але західний квітень якийсь такий, що в нас на Україні це був би кінець лютого. Коли й травень буде такий самий — а це може статись, — то не буде гріха, коли тепер поговоримо про наш березень.

Знаєте ви український березень? Земля тільки що увільнилась од снігу, у полі вруниться зелена озимина, сонце гріє мягко й лагідно, повітря таке прозоре й чисте, що, здається, кінець світу можна побачити. Жайворонки й всяке птаство аж заливаються, так їм весело й радісно. Зпід колес, коли їхати польовою дорогою, вже здіймається легка курява, але вона ще не кусає й не докучає, як порох у літі. Радки ще не цвітуть, але бруньки на деревах вже здорово набрякли й кроплять мягку землю перлинами свого солодкого соку... Гарний це місяць, один з кращих, а може й найкращий з цілого року на Україні!

Та не пощастило цьому місяцеви в українській новочасній історії. З місяцем березнем у кождого з нас звязується думка про **„безневих" Українців.** Невесела це думка, бо тих „березневих" Українців більшість уважає чимсь маловартим, чимсь таким, що може краще-б їх і зовсім не було на світі.

Що таке „березневі Українці"? Це люде українського роду, що до березня 1917 р. або зовсім не знали про своє українське походження, або в кращім випадку вважали себе „малоросами". До українського національного руху вони ставились або з цілковитою байдужістю, або навіть вороже. Національних обовязків вони не сповняли, дітей своїх виховували на Москалів, української книжки й часописи ніколи в руки не брали. У найкращім випадку вони зали кілька віршів з „Енеїди" та „Кобзаря", а зібравшись коли докупи, співали „Віють вітри" й „Реве та стогне"...

Загремів грім березневої революції. Прокинулась та ожила Україна. А незабаром почала валитись Москва. Усі поняття, усталені віками, перевернулись догори ногами. Тверде й, завалось, вічнде — захиталось. „Неістнуюче" — почало цвісти й буяти.

Тут вчорашні „общероси", „малороси" й вороги українства раптом собі пригадали, хто вони і яких батьків діти. З Петербургу, Москви, знад Волги й далекого Сибіру потягнулись на Україну цілі валки невоявлених Українців. Мови української вони здебільшого не знали, але такі слова, як „посада", „платня", зразу до них прощепились.

Будувалась держава, людей було треба, й ніколи було питати: „а де ти був, як гриміло?" Творились міністерства, висилались закордон делеґації, місії та посольства, обертались величезні грошові суми, в повітрі так і носились міліони... Старі Українці, доберезневі, якось затерлись і пасли задніх. Були вони занадто скромні й тихі, щоб про себе нагадувати, та й не визнавались вони в нових обставинах і відносинах. Зате березневий Українець „пер" лавою, проштовхуючись ліктями й щільно примощуючись до „посад" і „платень".

Виросши й виховавшись у повній байдужости, а то й ворожости до української національної ідеї, березневі Українці не могли за одну ніч полюбити Україну щирим серцем і душею. Здебільшого це були **наймити,** які йшли туди, де жолоб був повний. Тому вони й не пильнувати України, бо **без ідеї** яке-ж пильнуванне? Часто вони навіть **свідомо** їй шкодили, аби швидче скінчилась ця „комедія" й знов настала стара Росія, до якої вони так звикли.

Тому українська державність так швидко і впала, що не було готового кадру **своїх** людей, які могли-б зразу взяти в свої руки цілу державну машину. Сама машина була добра, бо збудована була з першорядного матеріялу — **з українського працюючого народу.** Але обслуговували її наймити, раби лукаві, березневі Українці — тому вона так швидко й зіпсувалась і відмовила служби...

Не диво отже, що назва „березневий Українець" зробилась мало не лайливою. І чудовий місяць березень, цей ледве чи не [illegible] українських місяців, викликає тепер у нашій свідомости не ті образи природи, які він тільки й повинен викликати, а гірку й пекучу згадку про той данайський дар, який він нам приніс в образі березневих Українців...

* *

І все-ж таки український березень є українським березнем — незабутнім, найкращим зі всіх місяців українського року! Багато лиха він нам накоїв, це правда. Але й багато доброго залишив.

Серед тих березневих Українців, що свого часу густою лавою сунули на Україну, було багато й цінних сил. Березневий грім розбудив не тільки ловців „платень" і „посад", але також щирих синів України, відірваних лихими обставинами від свого народу.

Поки були „платні" й „посади", поки існувала така-сяка українська скарбниця, доти все змішувалось докупи — зерно й полова, щире золото й позолочена бляха. Трудно було тоді розріжнити, хто пристав до українського руху „ради хліба куса", а хто „ради Господа Ісуса". Чисті й нечисті, як у Новім ковчегу, творили одну суцільну масу, й не було ані часу, ані змоги провіяти цю купу людського матеріялу, пропустити її крізь критичне сито.

Нині часи змінились. Не стало жадної української скарбниці, навіть поганенької, не стало ані „посад", ані „платень". Бути нині Українцем — свідомим, активним Українцем — стало таким самим **подвигом,** як це було до ебрезневого грому.

І та сама буря, що потрощила українську скарбницю й знищила всяку можливість поживитись українським коштом, забрала з собою й полову та позолочену бляху зпоміж березневих Українців. Чи залишилось щонебудь? Залишилось, і то чимаол. Залишилось чисте, добре **зерно,** залишилось **щире золото.**

Розглянтесь поміж українською еміґрацією, яка нині виконує величезну культурну працю. І в Галичині, і в Чехах, і в Німеччині, і скрізь, куди тільки буря не закинула новочасних українських троянців— ви знайдете серед них добрий відсоток березневих Українців. Я не хочу називати імен, та й не стало-б ґазетного аркуша, щоб їх усіх перечистити. Але можу запевнити — й надіюсь, що читач мені повірить, — що це все люде дуже цінні. Є серед них учені, мистці, фаховці в ріжних галузях знання, педаґоґи.

Еміґрація — це тільки малий кусничок України. А подивіться, що діється на самій Україні. Перегляньте призвища наукових співробітників київської Академії Наук, перегляньте українські наукові праці, що друкуються по „тамтім" боці. Сила нових, незнайомих імен, сила нових орачів на українській культурній ниві! Це все „березневі Українці", що не пішли за вітром разом з половою. А майте на увазі, що бути Українцем **на Україні** є ще більшим подвигом, ніж бути Українцем на еміґрації...

Ні, не завів нас український березень! Воно і в пісні співається, що **„не всі тії та сади цвітуть, що весною розвиваються".** Не розцвіли й всі ті сили, що прийшли до нас у памятнім місяці березні. Але й того, що лишилось, цілком вистачить, щоб омити наш політичний березень від його лихої слави.

Прага, 21. квітня.

Радянин.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

РОЧЕСТЕР, Н. И. Тов. Вільні Козаки, від. 316 подає до відома своїм членам і членицям, що звичайний мітинґ відбудеться в четвер, 8. мая о годині 7.30 вечером під ч. 102 Джойнер стр. Проситься всіх членів прибути на сей мітинґ бо мають полагодитися важні справи. На сім мітинґу будесь принимати нових членів до Товариства і до У. Н. С. Хто з Українців еще не належить, нехай вступає зараз, щоби не було запізно, бо ще сей місяць можна вступити без оплати. Пригадується також родичам, котрі еще своїх дітий не вписали до У. Н. С., нехай в сім місяци запишуть бо У. Н. С. се найбезпечнійша асекурація для Українців в Америці. — П. Ковтун, М. Маґомета, В. Кучмій.

БРИДЖПОРТ, КОНН. Тов. Українська Січ, від. 59, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що звичайний мітинґ відбудеться в суботу 10. мая, точно о годині 7-мій вечер, в церковній гали під ч. 34 Біч ул. Проситься всіх прийти на означений час бо есть богато важних справ до полагодження. Рівнож повідомляється, що ще в маю будемо принимати нових членів [illegible] Товариства. — М. Галькевич, секр.

ДУМКИ

Колись люди ставляли памятники тим, котрих найбільше боялися. Римські жостокі цісарі веліли величати себе богами еще за життя і ще живим ставляти величаві статуї на публичних місцях. Через довгі віки найбільше славилися кріваві вожди, що зуміли найлучше перевести діло знищення і смерти.

*

В цивілізованих краях бачимо чимраз більше памятників тим людям, котрі принесли людям правдиве добро. Побіч людий, які добули волю, стоять нині памятники учених, винахідників та смілих подорожних, які відкрили нові землі. Подекуди бачимо вже також і статуї тих, що не були ґеніями розуму, але віддали себе в посвяту за добро людий.

*

Людство починає розуміти, що велика любов для людий де-де вартніща ніж найбільший ум. Колись доброта серця і посвята випруть всі другі памятники із людських очий і почувань. Правдива цивілізація вчинить людство одною великою, згідливою родиною.

*

В шікаґовськім повітовім шпитали був Жид-лікар (Сакс чи Кравс по прізвищу), який довгий час впоминався и лучшу їду, лучше обходженне, лучші постелі і взагалі о поліпшенне долі для бідних хорих, [illegible] поратунку здоровля в повітовім шпитали. Однак всі його просьби і протести не помагали нічого. Ніяких змін на лучше годі було діждатися. Тоді той великий приятель вбогих, щоби порушити совість суспільности, сповнив самовбійство, а за причину, чому наложив на себе руки, подав в полишених по собі записках, що своїм самогубством хоче звернути увагу людий на погані відносини, серед яких живуть хорі бідняги у повітовім шпитали. От які люди бувають у світі! От яким належиться ставляти публичні памятники!

*

Американські часописи принесли коротку новинку в квітни ц. р., що в американськім консуляті Македонець Микола Ґеноф застрілив себе. Він вбив себе длятого в американськім консуляті, щоби могти записати увесь свій маєток на цілі македонської визвольної борби. Він мусів вмерти на чужій земли (американській), бо інакше теперішні володарі Македонії могли були сконфіскувати його майно. Він вбив себе на це, щоб вратувати майно для справи, яку вважав святою.

*

Колись на Україні було повно оттаких жертвуючих собою людий. Хто читав старого Костомарова, той мабуть не забуде ніколи тої події, як ціла сотня Запорожців воліла дати вигубити себе до останнього ніж приняти ласку і почести від ворогів-Ляхів. А вчинили вони це не для чого иншого, а тільки на те, щоби не пропала [illegible] ми „добра козацька слава". Яку страшну погорду мук і смерти виказували наші прапрадіди! Застромлені ляцькими нелюдами на палі — люльки курили, кпили із своїх катів! Або ті наші жінки, що разом з дітьми у вогень скочили, щоб не здатися Ляхам! Оттою то відвагою і завзяттєм славна наша бувальщина. У тому і нам шукати підойми і надії на нашу обнову. Не були наші предки трусами, не будемо і ми!

*

Кажуть знавці, що темперамент нашого народу мелянхолічний. Ми довго терпимо, але й нічого не забуваємо. У кожнім з нас живе охота до пімсти і відплати. Коли мелянхолічний темперамент порішить, що вже йому забогато терпіти, тоді хиба одна смерть годна спинити його від розправи. Колиж прийде той великий день, що нам усім урветься терпець — терпі[illegible]ства і наругу ворогів? Як гарно буде вмирати тим, що діждуться стояти в рядах повставшого разом українського народу!

Чуй-Дух.

ПОМОЖІТЬ ВОЛИНЦЯМ!

Наша редакція одержала слідуюче письмо:

Звертаючись з понизшою просьбою до Хвальної Редакції, ми перш за все цим шляхом рішили поінформувати Вас як про ціль нашої просьби так і про обставини, які примусили нас до того, щоб утворити саму [illegible]. Лист цей з Волині, [illegible] аптика української землі, про котрий колись найменьше дбало царське правління, а зараз ще меньше дбає польське. Остання правда не забуває цей край тільки під тим поглядом, що раз у раз спроваджує сюди осадників та кольоністів, та щоденно вивозить звідсі ліс цілими валками. Не тільки чужі, алеж і свої люде, Українці, не дбають про культурне піднесення цього краю. Ні емігранти ні інтелігенти з Галичини не ідуть сюди працювати, через що майже всі види праці тут прибирають до своїх рук чужинці. За адвокатуру беруться ріжні недоучні, найліпший лікар тут — хвершал, гандель в руках Жидів. Фірми та банки закладаються Поляками з таким закладовим капіталом, про які й смішно говорити. А наші адвокати, та докторі, та ріжні економічні інституції душаться у Львові та по инших містах Галичини, або за границею граються в політику. Місцевої свідомої укр. інтеліґенції тут мало, а ця що є, перегружена роботою. Робота, ціми рідкими носильними духом гуртками свідомої інтеліґенції ведеться інтензивна і по всіх напрямках. За останнім 3—4 роки позасновувалось багато „Просвіт", кооперативів і навіть Т-во „Рідна Школа". Національна свідомість поширується, селянство що раз більше починає читати ґазети та книжки, появляються і українські крамнички. Алеж для цього потрібна була аґітація, щоб розворушить масу.

Таким культурним і аґітаційним пунктом на рівенський повіт була Просвіта в с. Здовбиці, що при місті Здолбунів. Істнує вона з 1917 р.; має драматичну і співочу секцію. Тут же істнує і кооператив, який дає підмогу „Просвіті". Останніми роками Просвіта розвинула свою діяльність так що на неї звернула увагу влада. Почались ріжні перешкоди. Дійшло нарешті до того, що Просвіту з бібліотекою і декораціями і зо всім майном викинули з шкільного будинку, де вона вже 6 літ містилась. Зараз наша Просвіта що задавала тон на цілий округ — в критичному стані. Отже задумали наші громадяне будувати Народній Дім з сальою для вистав і з помешканнєм для Просвіти, бібліотеки, кооператива і кредитового Т-ва. Зробили зсипку зерна і вже закупили частину матеріялу. Алеж спромогтися зробити власними силами великий „Народній Дім", та ще в короткому часі, наші громадяне не в силі. Тому і рішили звернутись з закликом про допомогу до всього українського громадянства. З міру по грошу і ми закінчимо Народ. Дім.

Справою будови дому керує комітет з 5 осіб. Народній Дім що маємо будувати буде перший на Волині, тому нам хочеться зробити його як найкраще. Отже ком будови Нар. Дому рішив звернутись до Хв. Редакції з просьбою о поміщення в часоп. Свобода відозви до укр. громадянства в Америці, про складання і пересилку нам грошей на будову 1-го Народ. Дому в с. Здовбиці. Знаємо, що як у Вас так і в нас встрічається багато закликів до складання жертв на ріжні цілі, алеж знаємо і те що **ми піднимемось тільки власними силами,** бо чужий нам ніхто не допоможе. Комітет буде вдячний за найменші жертви, бо що у Вас називається „мало" за те у нас можно купити дуже богато. Маємо віру в національне почуття редакції і надіємось, що відповідна відозва буде поміщена в Вашому часописі. Спосіб пересилки жертв можете вибрать по своєму погляду (найкраще разом і через редакцію). Просимо також вислати нам кілька чисел Вашого часопису (в коверті), аби могли довідатись, хоч трохи, про життя наших братів в Америці. Кореспонденцію адресовати на імя Мельника Якова.

КОМІТЕТ БУДОВИ „НАРОДНЬОГО ДОМУ":

Я. Мельник, гол.; **А. Гаврилюк,** заст. гол.; **Д. Бурий,** скарбник; **А. Дешуг,** секретар.

ПОКЛИК ДО ОДНОСІЛЬЧАН З МОГИЛЬНИЦІ ПОВІТ ТЕРЕБОВЛЯ.

Дорогі Браття Односільчане!

Доля розлучила нас від спільного життя і кинула вас від рідної землі аж за океан, а ми остали тут жити на своїй, а не своїй землі. Боротись мусимо проти наїзника, котрий насильно загарбав нам нашу вітчину, зрошену кровю і потом батьків наших, та ще сягав своєю ненажерливостию по душу, щоб видерти нам віру і мову і деморалізує нашу молодь, від котрої зависима доля нашої вітчини. Бо яке виховання і свідомість дамо нашим нащадкам, такий і хосен буде мати вітчина наша. На них надія направити те зло, що нас несвідомих і неприготованих стрінуло. Длятого то, щоб боротись нам проти переважаючого ворога і на кождім кроці ставити опір, до цего треба свідомих людий, щоб в молодь защіпити любов до своєї поневоленої нації. Ту роботу сповнить Просвіта і наша Рідна Школа. Ті наші інституції немов би твердині стояти будуть на те, щоб відбивати ворожі удари, звернені на нас.

І ми в своїм селі думаєм поставити дім, де моглаб бути Просвіта і школа, бо школи ми не маєм, бо погоріла. А хотяй нам би і відбудували школу, то певно що переведуть її на „ензик уржендови". Коли будемо мати власну хату, то можем їх бойкотувати.

Низше підписаний комітет бажає роздобути средств до будови дому, але наше населення таке обтяжене тими всіми драчками, що само не всилі спромогтися. Длятого звертаємся до вас, дорогі Браття з просьбою о допомогу, а згадка з вас в серцях наших і наших поколінь остане во вік. що Ви своєю допомогою поможете нам вирватись з ворожої петлі. Ми думаєм, що ви зрозумієте наше прикре положення і не відмовите нам нашій просьбі. Ми знаєм, що ви тяжко ґаруєте на той гріш, та мусите заобезпечити себе і родину, але жертва ваша на марно не піде і гордуватись можете тим, що за вашим почином повстав народний дім в свойому селі. Колись, як ви повернете домів, приємнійше буде вам глянути на ту молодіж, котра буде свідома і з вдячностию і пошаною буде відноситись до вас, як визвольників своїх.

Остаем в добрій надії, та бажаємо Вам всего найлучшого і щасливого повороту до рідні.

Ваші Односельчане.

КОМІТЕТ ЧИТАЛЬНІ ПРОСВІТИ МОГИЛЬНИЦІ СТАРІЙ:

Евген Войтіховський, Михайло Терлецький, Михайло Бойчук.

(Печатка).

Родимці! Повисше наведений поклик ми одержали з нашого рідного села, де находиться і ваша рідня, котрим потрібна школа і просвіта, звідки малаби вийти молодіж, котраб знала, хто вони і щоби научились як любити свій нарід і край. Ми певні, що емігранти з Могильниці, деб вони не перебували, відозвуть ся щиро на сю просьбу і зложать свої лепти на будову Народного Дому в Могильниці.

Отримавши відозву, ми завязали комітет для збирання жертв, щоби помогти побудувати ту народню інституцію в ріднім селі. Наразі ми зібрали зпоміж себе 100 долярів і зараз вислали, однак це дуже маленька частинка тої суми, якої їм потреба. Проте взиваємо від себе всіх родимців в Злуч-ених Державах: поможіть нашим братам в ріднім селі.

ЗА КОМІТЕТ ОДНОСІЛЬЧАН В НЮ ЙОРКУ:

Матвій Лужецький, пред.; **Павло Грицишин,** заст. предс.; **Осип Ґловацький,** касієр; **Павло Сокальський,** заст. кас.; **Вол. Зелінський,** фін. секр.; **Гр. Тарнопільський,** рек. секр.

По близші інформації просим зголоситися на адресу: H. Tarnopolsky, 2 Hall Place, New York City.

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

СПОГАДИ, ЩОДЕННИК ТА ЛИСТУВАННЄ.

І. том.

СПОҐАДИ.

XVII. (1904—1905).

(61)

Під владою московського народу фінсько-монгольські племена, як Мордва, Чуваші, Зиряне та инші ще й досі напівдикуни, досі ще погане, що поклоняються ідолам, тоді як споріднені їм племена як Фини, Ести, що були під владою культурних народів, як Шведи та Німці, в Прибалтиці, переняли від них лютеранську віру, ґотичний шрифт (письмо), взагалі культуру і зробилися найкультурніщими народами в Росії, між якими нема анальфабетів.

Українська культура під владою московською перестала розвиватися, навіть понижчала, бо з Румянцівського перепису видно, що у 18-му століттю народніх шкіл на Україні було більше, як у 20-му; не кажучи вже про 16-ий вік, перед прилученнем до Москви, коли подорожуючі по Україні чужинці свідчать в своїх записах, що Українці були майже всі грамотні, а тепер на Україні, по свідоцтву офіційної статистики, — 80% анальфабетів. Тоді народ наш брав участь в державному життю, вибірав усі свої уряди, починаючи з сотенного і кінчаючи Гетьманом, а тому він був політично і національно розвитіщий. Тепер же, під владою Москви, він є на становищу темного раба, бидла, худоби — йому навіть Евангелию заборонено читати на своій мові не кажучи вже про науково-популярні книжки, а про школу на своїй мові не вільно й голосу подавати, бо це вважається „сепаратизмом", „мазепинством", державною зрадою. А тим часом хто переїздив Росію від Чорного моря до Білого, той ясно бачив, що український народ далеко культурніщий за московський.

Для ілюстрації культурности московського народу я роскажу про суперечки з цього приводу властителя друкарні в Одесі Фесенка, з його жінкою Московскою, що народилася в Одесі і ніколи не була в Московщині звідки родом її батько й мати.

Вона, бачучи в Одесі Москалів інтеліґентів, а „хахлів" (Українців) тільки околичних селян, раз-у-раз доводила своєму чоловікові, що Москалі культурніщі за Українців. Він, родом чернигівський козак, з погранича з Московщиною, знав добре, що народня українська культура стоїть безмірно вище за московську, але вона й слухати того не хотіла, поки сама не переконалася. Поїхала вона якось вперше до Москви; з ощадности їхала третою клясою; поки їхала Україною, то хоч тоді ще не було спальних пляцкартів, могла собі й полежати супокійно, бо коли ввійде у ваґон наш селянин і побачить, що пані лежить з заплющеними очима, то не відважиться турбувати її, а пошукає собі иншого місця. Жил трохи посперечається, „погеркотить", але теж воліє вишукати собі місце, ніж тратити час на суперечки з панією.

Коли-ж вона віхала в Московщину, то десь під Курском у вагон увійшла артель (спілка) штукатурів (мулярів) і відразу один з них, взявши її за ноги і посадивши, зробив місце для себе і сів коло неї. Вона підняла крик, кажучи, що він не мав права стяґати її за ноги, а коли нема місця, то повинен сказати кондукторові.

— Если ти такая бариня (пані) то ступай в первий клас, а тут ми платим такія-же деньги, как и ти. Відповів їй той пересипаючи свою відповідь, звичайними „вставними" московськими словами.

І підняли сварку на ввесь ваґон. Тоді старший з них звернувся до того, що сперечався з панею:

— Што ти поднял шум такой, еще жандарма пазавут; ти должен с дамой обойтись вежливо, деликатно: ти возьмі да тихонько подпусти ей под нос, так она сама уйдет.

За хвилину пані скочила, затуляючи хусткою носа і кричучи:

— Фу, животное! Точно в хлеву...

Коли се й товариш підійшов закурити до її сусіда і повівся так само „вежливо" і „деликатно" як і той. Обурена пані почала гукати до кондуктора: — Кондуктор, я заплачу за второй клас, перенесите мои вещи, я с етими скотами не могу сидеть.

І під головний веселий сміх ваґона, в супроводі кондуктора теж з веселою усмішкою на устах, пані перейшла до другої кляси.

Де таке видане, чи чуване серед культурного народу?

Ідучи назад з Москви, пані їхала до Харкова вже в другій клясі, а на Україні знов третьою.

З того часу, казав друкар, його жінка упевнилась, що український народ безмірно культурніщий за московський.

По Україні так, як по Европі, можна їздити з простим народом в третій клясі, а в Московщині не можливо, бо крім того свинства, що вона перетерпіла та московської лайки наслухалася, вона ще там набралася паразитів, якими кишить московський народ. Не дивно, що тепер московські большевики, остерігаючи від зарази тифом, розліплюють скрізь по стінах плякати з заголовком: „Одна вош вреднєе (шкодливіще) ста соціял-соглашателей (меньшевиків та соціял-революціонерів).

На Великоднім зїзді Демократичної партії 1905 року, я склав у подробицях звіт про зїзд журналістів, але це мало кого цікавило; з одного боку всі були заняті тоді росколом нашої партії, а з другого, політичне життє йшло таким скорим темпом, що ми ледве могли поспівати за ним.

Ледве скінчився зїзд журналістів, як незабаром мав бути зїзд представників Земств і нам треба було ивступити і на тому зїзді. По ініціятиві І. Чрага, ухвалено для того зїзду таку резолюцію:

„Представники різних місцевостей України, зібравшись в Київі 21-го квітня, через уповноваженого ними гласного (виборного) Чернигівського Ґуберніяльного Земства І. Л. Шрага, мають честь заявити:

„Ми визнаєм необхідним невідкладне здійснення в Росії основ політичної свободи, встановлених Установчими Зборами, скликаними на підставі загального, рівного, безпосереднього і таємного голосування. Але, крім того, зважаючи на різноплемінність населення Росії, і необхідність децентралізації державного управління, вважаєм незвичайно важним звернути увагу зібрання, багатьом членам якого певне прийдеться взяти участь у виробці основних законів обновленої Росії, на те, що справедливе рішення національного питання у великій мірі розрішить і инші питання державного життя і глибоко відібється на добробуті всієї Росії. Справедливе-ж і правильне рішення національного питання в Росії можливо лиш тоді, коли на майбутніх установчих зборах будуть вироблені основи такого державного устрою, при якому національні інтереси українського, як і всякого иншого населення, будуть здійснені в автономнім сеймі, а загально державні питання зосереджені в загально російськім парляменті. При чім автономія українського, як і всякого иншого народу, опреділяється особливим орґанічним статутом, ухваленим всім населенням даної автономної одиниці і ґарантується основними законами держави. Всі мешканці даної території, без ріжниці національности і полу, користуються рівноправієм ґарантованим основними законами держави".

(Дальше буде).

ФАРМИ!

ФАРМА 100 АКРІВ, 70 під плуг, решта грубий ліс і пасовиско, великий сад, річка коло фарми, дім на 14 кімнат, нова велика барна, 4 курники, возівня, 14 коров, 1 бик, 3 коні, 300 курий, 7 безрог, вся нова машинерія, близько великого міста. Ціна $6500, готівкою $2000. — Фарма 28 акрів у місті, гросерня, крим штор, добрий дохід з склепу, новий дім на 8 кімнат, 4 другі будинки, 2 корови, 1 кінь, 70 курий, Форд трок. Ціна $4800, готівкою $2500. **F. FILANOWSKY, 103½ St. Marks Place, 8th St., New York City.**

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.

Продаеться одна з ліпших фарм, 285 акрів, 150 акрів доброї чорної землі, решта грубий ліс, ріка, озеро, великий сад, дім на 12 кімнат, електрика, вода, ванна, парове огрівання, богато других забудовань, 30 першої кляси коров, 6 коний, 5 безрог, богато курий, гусий, індиків, ріжного рода машинерія, автомобіль, трактор, при самім місті, молоко продаеся у місті, 13 цнт. за кварту, 300 кварт денно, дохід $35 денно. Ціна $16.000, готівкою $4000. 02-06

Фарма 72 акрів, дім на 8 кімнат, стодола і другі забудовання, 3 корови, 2 ялівки, кінь, 200 курий. Ціна $2.800, готівкою $1.000.

M. PISARKO,
194 Ave. A, близько 12-ої улиці, New York City.

100 АКРІВ ФАРМИ

з домом і банею, орна земля, садок і ліс, вода своя на фармі, в стейті Ню Йорк, близько міста Амстердам. **Продам тано.** Інтересовані зволять голоситися на адресу: 05-06

M. ZALUSKY,
315 EAST 9th STREET, NEW YORK, N. Y.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.

Продаеся фарма 100 акрів, 10 акрів орної землі, 25 сіна, решта великий ліс і пасовиско, новий дім на 8 кімнат, стайня, курник, 5 коров, 2 коні, кури, 2 машини до різання дров, вся фармерська машинерія, 2 і пів милі до міста. Ціна $4800, готівкою $1500.

Фарма 316 акрів, 150 акрів орної землі, решта добрий ліс і пасовиско, добрий дім на 11 кімнат, 8 коров, 2 коні, 100 курий, 2 і пів милі до міста. Ціна $7.500, готівкою $3000. Голоситися до: 04-08

WILL SHOLGYN,
Box 157, Norwich, Conn.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДОПИСІ

ЛОС АНДЖЕЛЕС, КАЛ.

Пригадка.

Отсим подається до відома усім членам Тов. „Любов", відділ 302 Укр. Нар. Союза, що мітинґи відбуваються кождого місяця у першу неділю пополудні. Є обовязком кождого члена явитись на мітинґу, а також можна приводити своїх свояків і знайомих. Заявляємо, що наше товариство „Любов" приймає нових членів кождого місяця і тим даємо нагоду для кождого Українця, замешкалого в Каліфорнії, вступити в члени чисто українського товариства „Любов", яке є правним відділом Укр. Нар. Союза.

Заразом наше молоде товариство звертається з просьбою до всіх читачів „Свободи", щоби, хто ласка, прислав нам яких українських книжок, бо хочемо мати свою бібліотеку, а гроший на це не маємо. Неоден, що буде це читати, має неодну таку книжку, що вже її не буде потрібувати. Колиб нам її прислав, вона пригодилабся нам дуже у тій нашій далекій стороні. Проте хто має яку українську книжку, по історії або до читання, дуже сердечне просимо прислати для нашого товариства, якого адреса є: Ukrainian National Association, Lodge „Love", 1848 E. 1st St., Los Angeles, Cal.

ЗА УРЯД ТОВ. „ЛЮБОВ":

Ник. Редко, предс.
Ник. Николенко, касієр.
Ілия Вавричук, секр.

СТЕМФОРД, КОНН.

Поклик до родимців з села Залавле, пов. теребовельського.

Із нашого рідного села наспіла просьба, щоби допомогти при будові школи. У відповідь на це ми тут, в Стемфорд, вибрали комітет для збірки жертв. До комітету ввійшли: Вас. Карі, голова; Мих. Гайовський, секретар; Стеф. Сарафин, касієр, а Паньків Петро, контрольор. При помочи добрих людий ми зладили представлене і баль, з чого прийшло чистого $48.00. Крім того зложили слідуючі: В. Карі, Мих. Гайовський, Ст. Серафин і П. Паньків по $5.00, а Іван Городецький і П. Корда по $1.00. — Разом зібрано усього $70.00.

Тепер звертаємось до всіх односільчан, які є на нашій еміґрації і просимо, щоби не забули зложити на школу у своїм рідним селі. Там є в комітеті добре нам знакомі люди, а саме директор Рощицький, Вас. Скоморовський, Пилип Приздень і Мих. Якимів. Жертви можете посилати прямо на їх руки, або на адресу тутейшого касієра: Stephen Serafin, 38 Braun Ave., Stamford, Conn.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

ТЕАТР І ШТУКА

Штука з канадійського життя.

В театрі Vanderpild (48-ма улиця біля Бродвею) зачато нову штуку під назвою „Dust Heap". Публика її приняла з великим зацікавленнем, так що театр переповнений і тикети розбирають на кілька тижнів наперед.

Се штука з життя в канадійських диких і забутих сторонах. Характери, які виступають в сій штуці, зображують боротьбу пристрастий, вірування і філософію людий сих сторін. Сцени представляють тамошні види.

Грають найкращі сили, а перші ролі обняли Інец Пламмер і Луис Беннисон. Штуку „The Dust Heap" приняла преса дуже прихильно.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ПОЗІР! МЕНВИЛ, Р.АЙ. І ОКОЛИЦЯ

Заходом Братства св. Стефана відбудеться

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 10. МАЯ 1924

в Народнім Домі.

Початок балю о 5. годині пополудни.

Проситься всіх Українців місцевих і позамісцевих прибути на сей баль. На бали буде приниматися нових членів до Братства і до У. Н. Союза без вступу.

За добру забаву ручить КОМІТЕТ. 06

ПОЗІР! СТЕЙПЕЛТОН, Н. Й. І ОКОЛИЦЯ, ПОЗІР!

Відділ 211 Укр. Народного Союза уладжує

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 10. МАЯ 1924

в PARISH HALL, GARDEN ST.

На сей баль запрошуеся усіх краянів з Перт Амбой, Ню Йорк і Байон до численої участи.

Буде приґравати першорядна музика, буде перекуска і все потрібне.

ВСТУП ДЛЯ МУЩИН 50 ЦЕНТІВ, ЖЕНЩИНИ 35 ЦНТ.

Початок о годині 4. пополудни.

Хто прийде, не пожалує.

За добру забаву ручить КОМІТЕТ. 06

ПОЗІР! НЮ ЙОРК, Н. Й. ПОЗІР!

УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО „ПРОСВІТА" В НЮ ЙОРКУ

— відограє —

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 11. МАЯ 1924

драму в 5-ох діях В. П. Товстоноса

ЗА ДРУЗІ СВОЯ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,

217-219 East 6th Street, New York City.

Початок о годині 7-ій вечером точно.

Тікети: $1.00, 75 і 50 центів.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

УКРАЇНЕЦЬ знаючий бухгалтерію як також кореспондент усіх славянських мов і німецької, пошукує заняття. Може також провадити школу і дяківство або працювати в якійсь кооперативі. Зголошення слати до:

S. LEW,
4435 N. 3rd St., Philadelphia, Pa. 01-06

Бувший український січовий стрілець, **ВАСИЛЬ СТЕФАНИШИН**, який походить із села Сіхів, пов. Стрий, просить свого брата і сестру, які є в Америці, щоб написали до нього як найскорше на таку адресу: **Czechoslovakia, Europe, Wasyl Stefanyszyn, Ukr. prac. Oddil cislo 38, Telgr. Skola Z. V. V., Brno, Morava.**

ХТО ЖАРТУЄ, той не сумує, щож здоровше — певне що жарт. Хочете і Ви бути веселим, насміятися до волі? Пишіть по наш циркуляр а певне не заведетесь. Магічні карти, книжки про магію, про женщину, магічні кістки до грання і т. п. Пишіть залучаючи 4 цнт. на відповідь до: **International Sales House, 184 E. 7th St., New York City.** 06,09

КАТАЛЬОГ

КНИГАРНІ „СВОБОДИ"

83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

СЛІВЦЕ ДО НАШИХ ПОКУПЦІВ

Хто більше читає той більше знає.

Се вже неоспоримий факт, що народи, які сьогодня стоять висше культурно, завдячують се просвіті, — і читанню книжок. Вони не жаліли гроша на піддержанне своєї літератури, не жаліли часу на читане книжок, не дивлячись обоятно на просвітні потреби. Не диво отже, що й піднеслись висше від инших народів. — Нам треба памятати се, що й вони колись стояли низше, тому перед нами так само отворена дорога до більшого поступу як у них. До сього не запізно. Одначе сього ми потребуємо зараз, а не колись. На світі красше стане, если народи будуть менше більше одинаково стояти культурно і просвітно, бо тоді один буде мусів другого рівн отрактувати. Читайте отже книжки і то читайте найбільше, а будучність перед Вами.

ДЕ СВІДОМІСТЬ, ПРОСВІТА, ПОСТОЯННІСТЬ — ТАМ СИЛА!

Всі члени Українського Народного Союза повинні памятати при купні книжок, що весь прихід з книгарні „Свободи" остається в їх организації, себто в руках самих членів та членкинь У. Н. Союза.

Товариства, Братства й Сестрицтва Українського Народного Союза повинні памятати при замовлюванню книжок і друкарських робіт, що, замовляючи сі книжки й роботи в друкарні „Свободи", дають заробляти своїй власній организації, себто збогачують самих членів та членкинь У. Н. Союза.

- • **Коротка історія біблійна,** Старий і Новий Завіт ... 50
- † **Коротка історія Козаччини,** нап. проф. Володимир Антонович, із переднім словом про житте та діяльність Антоновича, із портретом автора, образами гетьманів, картою України і увагами д-ра Мирона Кордуби, друге видание ... 65
- **Коротка історія Руси до зруйновання Запорожської Січи** ... 10
- † **Коротка історія України** (з богатьома малюнками і мапами) Івана Крипякевича, опр. ... 50
- • **Короткий виклад політичної економії** А. Богданова (перевів М. Д.) ... 2.50
- • **Короткий огляд українського письменства від 11-го до 18-го століття,** Ост. Макарушки ... 30
- † **Короткий підручник до науки німецької мови** ... 15
- † **Кость Гордієнко-Головко,** останній лицарь Запорожжя, історичне оповідання А. Кащенка, виданне 3-те ... 20
- • **Кровавий шлях** (Шерльок Гольмс) в 2-ох частях, К. Дойля ... 60
- • **Кроваві діаманти,** новочасний роман, написав Фон Ром ... 35
- † **Кузь та Грицунь,** оповідання В. Винниченка ... 10
- • **Культура, національність та асиміляція,** П. Понятенка ... 30
- • **Латачки,** оповідання, Володимира Б. ... 25
- † **Летючий корабель,** українська народна казка (зі збірника І. Рудченка), з 5-ма малюнками Ю. Магалевського ... 10
- **Дід Микита.** З німецького перекл. Ів. Франко ... 50
- • **Листи з пекла** й инші оповідання ... 25
- 1. **Лист шинкаря до Люципера і відповідь,** 2. **Про алькоголь** ... 10
- † **Літературні характеристики українських письменників,** І. Іван Франко (поезія), нап. Антін Крушельницький, опр. ... 1.25
- † **Літературні характеристики українських письменників,** II. Маркіян Шашкевич, з ілюстраціями, нап. Богдан Лепкий, брош. 35, опр. ... 50
- • **Лубенський монастир,** веселі оповідання, О. Проколупія ... 10
- † **Люба-згуба,** повість Ю. Федьковича, зредаг. В. Верниволя, брош. 20, опр. ... 30
- † **Люборацькі,** сімейна хроніка, А. Свидницького, брошур. 1.25, в оправі ... 1.50
- † **Людина,** опис будови людського тіла для шкіл та самоосвіти, з багатьома малюнками та барвною табличкою, нап. др. Ів. Раковський ... 25
- **Людоїди і инші оповідання,** Степана Костіва ... 25
- † [illegible] вірші ... 15
- † **Малолітня,** повість з життя малоземельної [illegible] ... 70

- **Марія** й инші оповідання ... 10
- **Марта Борецька,** історичне оповідання ... 25
- • **Маруся,** повість Гр. Кв. Основяненка ... 25
- 1. **Маска,** 2. **Краса,** оповідання А. Чехова ... 10
- † **Математика,** практичні поради з аритметики та геометрії, Ів. Андрущенка, опр. ... 50
- † **Мелянхолійний валець,** новеля Ольги Кобилянської ... 20
- • **Методична граматика української мови,** В. Коцовського і І. Огоновського, опр. ... 40
- • **Микола Джеря,** повість Івана Нечуя Левицького, з ілюстраціями Е. Турбацького ... 60
- • **Місяць свідок** і другі оповідання ... 20
- **Многострадальний народ,** огляд історії українського народу, нап. С. Баран ... 20
- • **Молодий вік,** оповідання для молодіжи, Кн. 1 ... 40
- † **На білих скалах,** повість Анатоля Франса, переклав Ів. Галущинський ... 65
- **Навернений грішник,** оповідання, Б. Пруса ... 20
- † **Назва України,** з картами, нап. С. Шелухін ... 10
- † **На зелених горах,** збірка поезій, О. Олеся ... 15
- † **Найкрасші загадки і забавки для старих і молодих** ... 20
- **Напад на Січ,** оповідання Данила Мордовця; **Павло Полуботок,** поема Ст. Руданського ... 5
- • **Наречена,** оповідання, Георгія Г. Чулкова ... 15
- † **Нарис римської історії,** нап. К. Лоський ... 60
- • **Народ і національність,** популярно-наукова розвідка, др. Стефана Гриневецького ... 10
- † **Народний Декляматор,** з переднім словом і вступними замітками, 107 ріжних віршів, опр. ... 1.25
- † **Народний герой Симон Петлюра** (спроба характеристики), нап. В. Королів (В. Старий), з портретом Петлюри ... 20
- • **Народні казки ч. 1** ... 20
- • **Народні казки ч. 2.** ... 20
- • **На стрічу сонцю золотому,** повість Марії Колцуняк ... 50
- † **Наука природи,** вступні відомости на І. клясу гімназіяльну та для народніх шкіл, нап. Поль Бер, переклад з французької мови під редакцією Т. Губенка, з 183 малюнками, брош. 35, опр. ... 50
- • **Наука про управу землі,** М. М. Белегая ... 1.00
- • **На филях любови** (поезії); **Опир** (галицька легенда), нап. І. Мулярчик ... 10
- † **Національна справа,** нап. Ів. Бочковський ... 60
- † **Національне відродження австро-угорських Українців** (1772—1880 рр.), Вол. Гнатюка ... 25
- † **Начерк історії української літератури,** написав Богдан Лепкий, книжка І. і ІІ., брош. 2.00, опр. ... 2.75

- † **Начерк соціольоґії,** нап. проф. др. Тома Ахеліс, пер. Якименко. В додатку: Понятте соціольоґії по Зіммелю ... 20
- • **Начерк стилістики, поетики і реторики,** др. Конст. Лучаковського ... 40
- **На чужині,** оповідание за ріжні пригоди в чужім краю, Івана Спілки ... 15
- • **Наша рідна мова, географія України і характер Українця, Поляка і Москаля.** Написав проф. М. Возняк ... 10
- † **Наші казки,** з образками ... 20
- † **Не до пари, Панська воля, Максим Грімач, Отець Андрій, Два сини, Данило Гурч,** народні оповідання Марка Вовчка ... 20
- • **Незвичайні дива природи,** А. П. Нечаева ... 20
- • **Незвичайні пригоди Матія Сандорфа,** повість в 2-ох томах, Ю. Верного ... 2.80
- † **Некультурна,** новеля Ольги Кобилянської ... 20
- • **Не любо — не слухай, брехать не мішай,** Т. Безшляха ... 20
- • **Не піддавайся біді,** оповідание з селянського життя, др. А. Чайковського ... 25
- • **Не родися красний, але щасний** ... 20
- • **Нетри,** А. Сінклера, брош. 1.00, опр. ... 1.50
- • **Не-читальник,** Л. Мартовича ... 40
- † **Німецька селянська війна,** Фридриха Енгельса (переклав з нім. В. Левицький) ... 40
- † **Німецько-український словар,** зладили В. Кмицикевич і В. Спілка, в полот. оправі ... 5.00
- † **Німецько-український словар** (кишеньковий) ... 65
- • **Нічого не було,** оповідание, А. Каменського ... 15
- † **Новелі,** Кн. І., Юрія Сірого ... 70
- • **Новітна суспільність і церква,** др. Т. Бартошека (переклад М. Павлика) ... 35
- † **Образки з громадського і письменського розвитку Русинів** („Спомини з мого життя"), нап. Олександер Барвінський, в двох частях; перша часть з 10 портретами і двома картинами, друга часть з 12 портретами і 13 картинами ... 2.00
- † **Огляд бувальщини українського народа,** переповів В. Андрієнко, з 40 образцями і 3 мапками ... 20
- † **Огляд історії України,** І. Крипякевича, опр. ... 50
- † **Огляд терiторії України,** після д-ра С. Рудницького написав Петро Франко ... 10
- **Огонь на услугах чоловіка,** (3 ілюстрації). — Становище пяниці. — Янко Музика. — Свинячий син. — Дні нашої слави і недолі ... 15
- • **О дванайцяти таблицях,** оповідание після народних казок ... 25
- • **Олюнька,** оповід. з життя ходачкової шляхти в 2-ох томах, др. А. Чайковського ... 80
- **Оповіданне з військового життя** і инші ... 15
- • **Оповіданне про сорок розбійників** ... 20
- **Оповідання Олекси Стороженка** ... 15
- **Оповідання Пантелеймона Куліша** ... 15
- • **Оповіданне про заздрих богів,** Мих. Драгоманова ... 10
- • **Опришок** і другі оповідання ... 20
- • **Оригінальний чоловік** і инші оповідання ... 25
- † **Орися, Дівоче серце, Січові гості,** оповідання П. Куліша ... 20
- **Орлеанська дівчина,** історичне оповідание про французьку героїню Іванну д'Арк ... 20
- † **Осаул Підкови,** оповідание, В. Будзиновського ... 60
- † **От собі казочки,** нап. Рудиярд Кіплінг, пер. В. Ткачкевич, з двома образк., брош. 20, опр. ... 30
- † **От собі сторійки,** нап. Рудиярд Кіплінг, переклав Вас. Ткачкевич, з трьома образцями, брош. 35, опр. ... 50
- † **Паки й паки** (про нашу літературну мову) М. Левицького ... 20
- † **Пан Потоцький,** оповідание ... 15
- • **Панські жарти,** поема з останніх часів панщини, Ів. Франка ... 40
- • **Папа чи Христос,** Ілії М. Глови ... 60
- • **Пічкар,** оповідание, Б. Лепкого ... 10
- **Перед осуд народа.** „Нечесть" між „чеснотою", нап. др. Семен Демидчук ... 20
- † **Перезва,** вірші В. Валентіна ... 10
- • **Переказки старинного світа,** др. Ів. Демидчука ... 35
- † **Перехресні стежки,** повість Ів. Франка, брош. 1.75, опр. ... 2.00

- † **Перли міжнародного красного письменства** (Серія англійських клясиків, ч. 1. Чарльс Дікенс: Сверщок на печі, домашня казка, з біографією автора) ... 40
- † **Писання Богдана Лепкого,** з портретом автора і з нарисом його літературної діяльности, написаним Вас. Верниволею. Том І. Вірші, том ІІ. Проза. Брош. 4.25, в пол. оправі ... 5.50
- • **Північний бігун колискою народів,** Евгена Єлачича ... 15
- † **Північно-західна Україна,** Мирона Кордуби ... 40
- † **Під Корсунем,** історична повість А. Кащенка, видання 3-те ... 45
- † **Під одну булаву,** історичне оповідание, Вяч. Будзиновського ... 60
- • **Під прапором свободи,** вибір патріотичних деклямацій ... 30
- • **Підручник движимих образів,** як оперувати машинами і їх сполученнями, Юр. Костура ... 75
- • **Під шум млинських коліс,** оповідание в 2-ох частях, В. Держируки ... 20
- • **Пісні щирої любови,** поезії Марка Скритого ... 50
- • **Плаваючий острів** ... 10
- • **Повість о тім, як мужик двох генералів вигодував,** нап. М. Салтиків-Щедрин, пер. з рос. Гр. Мак. ... 5
- † **Поганий день Василя Івановича,** оповідання Д. Мамина-Сібіряка, пер. Є. Вировий, з малюнками Ю. Магалевського, видання 4-те ... 10
- • **Подорож до місяця,** Ю. Верного ... 40
- † **Поезії** О. Олеся ... 50
- † **Поза межами болю,** картина з безодні, нап. Осип Турянський ... 60
- † **Полонений на Кавказі,** нап. гр. Толстой, правдива подія з російського, брош. 20, опр. ... 30
- • **Попадя в зільници,** гумористичне історичне оповідание з передодня революції, О. Проколупія ... 15
- † **Попович Ясат, Правда та неправда,** українські народні казки (зі збірника І. Рудченка), з 9-ма малюнками Ю. Магалевського ... 10
- • **Порадник для женщин,** що хочуть бути здоровими ... 15
- • **Порадник для залюблених** або Як писати любовні листи ... 35
- **Порадник лікарський і Що Іван на тамтім світі бачив** ... 20
- † **Початкова географія для народніх шкіл,** з багатьома малюнками і картою, написав Степан Рудницький, брош. 60, опр. ... 75
- • **Початок родини, приватної власности і держави,** Ф. Енгельса ... 75
- **Починок,** оповідание, Б. Лепкого ... 15
- • **Пригоди наймолодшого брата,** В. Гнатюка ... 15
- † **Пригоди статечної миші,** нап. Д. Мамин-Сібіряк, видання 3-те, з малюнками художника М. Погрібняка ... 10
- † **Приказки Евгена Гребінки,** з портретом автора й передмовою Б. Д. ... 20
- † **Прикарпатська Русь,** сучасний стан, нап. др. Луна Мишуга ... 10
- • **Припізнений московський пашпорт,** оповідание, М. Твейна ... 10
- • **Природна метода лічення** ... 15
- • **При стрілецькій ватрі,** оповідание Абгара Солтана ... 40
- • **Притча про садівника** та инші оповідання, Мстислава Руса ... 40
- † **Причепа,** повість Ів. Нечуя-Левицького, брошурована $1.75, в оправі ... 2.00
- † **Причини аграрної революції на Україні і шляхи до розвязання аграрної справи,** інж. Мик. Байера ... 10
- † **Про алькоголізм,** нап. Микола Чайковський, з 11 ілюстраціями ... 10

- **Про батька козацького Богдана Хмельницького.** Написав Михайло Грушевський ... 30
- • **Провідник,** практичний підручник до науки англійської мови ... 1.50
- • **Про жіночу неволю в історичнім розвою,** Мик. Ганкевича ... 30
- † **Промінь сонця,** оповідание В. Винниченка ... 5
- **Промови, деклямації і желання на весілях, хрестинах і забавах** ... 10
- • **Про полові справи,** нап. др. Михайло Кос, четверте змінене видание, з образками ... 30
- • **Про походження та розвиток мов,** або як і коли народи навчились розмовляти кожний своєю мовою, нап. Н. Рубакін, зукраїнізував П. К. ... 25
- • **Пророцтва арабської цариці Михальди** ... 20
- † **Про світ Божий,** бесіди по природознавству, Ю. Сірого ... 40
- **Проти алькоголю** ... 20
- † **Про тифи — черевний, плямистий та поворотний** (з малюнками), нап. др. Ст. Суковаченко ... 20
- • **Про українських козаків, Татар та Турків,** М. Драгоманова ... 25
- **Про Христофа Колюмба та відкритте Америки** (2 ілюстрації). — Закон не спинить піянства, тільки виховання. — Ріп Ван Вінкель, Вашінгтона Ірвінга. — Дні нашої слави і недолі ... 15
- 1. **Про Шевченкові твори.** 2. **Оферма,** оповідание з військового життя ... 20
- † **Психольоґія,** з 14 образками в тексті, нап. др. Вільгельм Єрузалем, із шестого німецького видання за дозволом автора переклав Григорій Кичун ... 1.00
- † **Психольоґія,** начерк науки про людську душу, нап. др. Іван Раковський, брош. 65, опр. ... 1.00
- • **Птичка-червоногорличка** і инші оповідання, нап. Хрістоф фон Шмід, пер. Волод. Держирука ... 10
- • **Рай і поступ,** Мих. Драгоманова ... 40
- • **Рахункова книжочка,** опр. ... 50
- † **Революція в Росії** (від 1861 року до найновійших часів). Т. Ф-н. ... 15
- • **Ревун,** сатира, Ос. Маковея ... 25
- **Релігійні вірування старинних народів,** подав Стефан Макар ... 20
- † **Рись-мати, Брат і сестра в лісі,** українські народні казки (зі збірника І. Рудченка), з 8-ма малюнками Ю. Магалевського ... 10
- † **Рідна Школа,** читанка перша, Спиридона Черкасенка ... 30
- † **Рідна Школа,** читанка трета, Спиридона Черкасенка ... 60
- † **Рідне письменство,** др. В. Сімовича ... 10
- † **Рідне слово,** збірка новель і оповідань українських авторів ... 1.00
- **Різдвяна ніч** (з 10 образками), Миколи Гоголя ... 20
- • **Робінзон Крузо,** з образками ... 1.00
- • **Розбишаки в паломницькій одежі,** оповідание для народу ... 10
- • **Розбійник Кармелюк,** історичний роман в 6-ох томах, Мих. П. Старицького ... 2.40
- • **Розвій поглядів на вселенну,** А. Діксона Вайта ... 40
- • **Розмова Поляка з Русином,** веселий вірш, в котрім Русин висміває польську пиху ... 10
- † **Розмова про недуги та здоровля,** нап. др. Вадим Зелінський ... 10
- • **Розмова тверезого пияка Василя з горівкою,** нап. Мартин Гринишин ... 5
- **Росія й Україна,** М. Михайленка ... 25

ВКАЗІВКИ ДЛЯ ЗАМОВЛЯЮЧИХ КНИЖКИ. — Кождий замовляючий книжки повинен вписати виразно всі титули книжок, які йому подобались і обчислити загальну належитість за книжки. Гроші належить посилати через почтовий або експресовий моні-ордер. Адреса замовляючого мусить бути написана як найдокладнійше. Мешканці по малих місцевостях повинні при замовленню книжок посилати 10 центів на реґістер. За недоручені книжки коли замовляючий не прислав на реґістер 10 центів, книгарня не відповідає. — Замовлені книжки висилаємо відворотною почтою. Гроші належить посилати наперед.

ДЛЯ ТИХ, ЩО ХОТЯТЬ ЗАНЯТИСЬ РОЗПРОДАЖЖЮ КНИЖОК, ДАЄМО ЗНАЧНИЙ ОПУСТ.

Гроші належить посилати на почтовий або експресовий моні-ордер на імя, яке подаємо у повисшій адресі.

„SVOBODA". 83 Grand Street. Jersey City, N. J.